

Samenvatting van de workshop tijdens de Inspiratie avond voor Leerkrachten d.d. 5 april 2016 van dr. Dorine Slaats, klinisch neuropsycholoog en grondlegger van Denkkracht, centrum van neuropsychologische expertise.

Inleiding

De ontwikkeling van een kind is heel individueel; ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo. In een groep kunnen grote verschillen bestaan. De grootste verschillen zijn te zien bij de kinderen tussen 6 en 8 jaar. Het ene kind van 6 jaar kan al lezen als het in groep 3 binnenkomt, een ander kind kent nog nauwelijks de letterklanken. Of het ene kind kan al goed naar instructies luisteren en het andere kind is steeds afgeleid en hoort van alles. Het is voor een leerkracht een grote uitdaging om daar goed op in te kunnen spelen.

Problemen in het brein

In onze hersenen speelt zich van alles af en op heel veel gebieden. Als er zorgen zijn en er is een "niet pluis gevoel", kan er psychologisch en neuropsychologisch onderzoek plaatsvinden. Vragen kunnen zijn:

Wat is er aan de hand?

Waarom zit dit kind niet goed in zijn vel?

Hoe kan dit kind gaan leren?

Hoe kan de school, ik als leerkracht hierbij helpen?

De probleemgebieden kunnen zijn:

- Taal en motoriek
- Cognitieve capaciteiten/ IQ
- Aandacht o.a. inhibitie
- Geheugen en werkgeheugen
- Inzicht en overzicht
- Plannen en organiseren
- Sociaal cognitie

Met een onderzoek gaat het erom de sterke kanten en de zwakke kanten van een kind te ontdekken in de verschillende probleemgebieden. Met als doel begrip te krijgen voor wat het kind laat zien, de problemen te accepteren en compensaties te zoeken. Daarnaast geeft de uitslag van een onderzoek mogelijkheden om te bespreken welke hulpmiddelen thuis en op school ingezet kunnen worden.

Intelligentie

De meeste kinderen, ongeveer 81%, in het basisonderwijs hebben een IQ dat op een gemiddeld, bovengemiddeld of begaafd/hoog begaafd niveau ligt. Maar er kunnen wel in een of meerdere gebieden problemen zijn.

De twee grootste gebieden in de hersenen zijn de linker en de rechter hersenhelft en ieder heeft zijn eigen specialiteiten. Links is gestructureerd, daar zit taal en kennis, gebied van sequentie (in de juiste volgorde onthouden van informatie). De rechter hersenhelft is verantwoordelijk voor het kunnen uitvoeren van taken en het gelijktijdig kunnen verwerken van informatie, en de intuïtie.

De WISC-III nl is de meest gebruikte test om een mate van intelligentie te bepalen. Deze test bestaat uit een verbaal deel en een perfoormaal (uitvoerend deel). Daarnaast zijn er drie factoren; Verbale Begrip, Perceptuele Organisatie en Visuele Verwerkingssnelheid. Waarschijnlijk zal de nieuwe WISC V dit jaar in Nederland uitkomen. Deze test heeft een andere opbouw en meer geheugen en werkgeheugen taken.

Werkgeheugen

Het neuropsychologisch wetenschappelijk onderzoek laat zien dat het werkgeheugen een betere voorspeller is voor het niveau van de cognitieve capaciteiten dan de intelligentie.

Het werkgeheugen verwijst naar een systeem in de hersenen dat zorgt voor tijdelijke opslag en bewerking van informatie die nodig is voor complexe cognitieve taken. Het werkgeheugen wordt sterk beïnvloed door de concentratie en anders om. En dit heeft weer invloed op de mate van afleidbaarheid. Alan Baddeley spreekt dan ook liever van werkconcentratie.

Het werkgeheugen is zeer belangrijk voor het onthouden van instructies en meervoudige opdrachten en het twee taken tegelijk kunnen uitvoeren en heeft invloed op alles schoolse vakken. Werkgeheugen training kan heel zinvol zijn als het werkgeheugen zwak is.

Verband met psychiatrische problemen als ADHD en een stoornis binnen het autisme spectrum of een gedragsstoornis.

We werken met ADHD, dyslexie, ASS, ... maar de stoornissen kunnen overlappen en zich ook vermengen. Je kunt bij een kind dus problemen zien op een paar gebieden of op heel veel gebieden. Een kind is niet makkelijk in één hokje te zetten.

Meer weten?

Informatieve websites

www.balansdigitaal.nl

Interessante video's

https://www.youtube.com/watch?v=IGQmdoK_ZfY

<https://youtu.be/TC1nJ61I-h4>

Boeken

Het hele brein, het hele kind – Daniel J. Siegel

Het werkgeheugen - Tracy Alloway

De winst van het werkgeheugen – Ross Alloway

Werkgeheugen trainingen

www.cogmed.nl

www.junglememory.com

www.gamingandtraining.nl/beschrijving-braingame-brian

Cursusaanbod BalansAcademy

Training Executieve functies

Workshop Structuur op school